

Men det Standpunkt er der ikke Hjemmel for i den hellige Skrift. Det kan ikke bygges paa Herrens Udtalelse: Naar en slaar dig paa din højre Kind, maa du vende den venstre til; vil en laane din Kappe, maa Du ikke formene ham Kjortelen; vil en tvinge dig til at gaa en Mil med ham, saa skal du gaa to. For det er vitterligt, at det er Forholdet Mand og Mand imellem, Herren her taler om; hellere lide end gøre Uret. Han taler ikke her om Retsordningen indenfor et Lands Grænser, han taler heller ikke om Retsordningen mellem Folkelagene.

Og paa det Standpunkt, at man overhovedet ikke maa møde Uret ved Hjælp af Magt, kan den høje Regering og Regeringspartiet i alt Fald ikke stille sig. For vil man gaa til dette at erklære en Hær for at være en Morderorganisation, saa vil samme Betegnelse ramme det Vagtkorps, som foreslaas i Regeringsforslaget, kun med den Forskel, at Hæren er en Risiko for udenrigske Fjender, medens den Organisation, der her skabes, bliver en stadig Trusel overfor de lovlige Borgere inden Landets Grænser. Saa naiv kan man dog formentlig ikke være indenfor den Lejr, at man vil mene, at man kan anvende Revolvere og Bomber mod en Mand, uden at man løber en overvejende Risiko for, at Manden bliver dræbt.

Maa jeg slutte med at sige, at hvad Kirkens Stilling til Afrustningsforslaget angaar, faar hvert gejstligt og hvert lægt Medlem tage sin Stilling efter sin politiske Overbevisning. Kirken er ikke i den Henseende nogen Enhed. Men for øvrigt tror jeg ikke, at Ministeriet skal vente nogen særlig stærk kirkelig Støtte til det Lovforslag, den her har fremsat; og det vil neppe være tilraadeligt at forsøge at tvinge en saadan frem.

Udenrigsministeren (Moltke): Jeg har bedt om Ordet i Anledning af, at den ærede sidste Taler beklagede mig som en isoleret Mand. Jeg finder ingen Anledning til at modtage denne Beklagelse. Naar dernæst det ærede Medlem vilde udtyde mine hidtil fremsatte Ytringer som uklare, kan jeg kun sige, at fra den ene Side i Tinget finder man dem klare, fra den anden Side finder man dem uklare. Der kommer man altsaa ikke til Enighed. Med Hensyn til min Stilling til Forhandlingsvilligheden maa jeg sige, at jeg ikke der staar paa noget isoleret Standpunkt. De Erklæringer, jeg har afgivet i den Henseende, staar Regeringen bagved; jeg giver ikke nogen som helst Erklæring fra mig, som ikke Regeringen staar solidarisk om. At bryde ud af Linien ligger ikke for

mig; i den Henseende vil det ærede Medlem Hr. Pürschel have Ret, naar han betegner mig som den disciplinerede Udenrigsminister.

Med Hensyn til enkelte Bemærkninger, der er rettet til mig i Gaar, vil jeg gerne straks have Lov til ogsaa at sige nogle Ord.

Det ærede Medlem Hr. Pürschel bebrejdede mig, at jeg ikke ved min Omtale af Udenrigsminister Deuntzers Udtalelser til Forsvarskommissionen af 1902 havde medtaget et Citat om, at den paagældende Stat ved Opretholdelsen af sin Neutralitet er berettiget og forpligtet til at træffe militære Foranstaltninger. Man kunde af den Form, det ærede Medlem gav sin Udtalelse, drage den Slutning, at jeg i det Citat, jeg gengav af den paagældende Udtalelse, havde udeladt eller oversprunget noget. Dette er imidlertid ingenlunde Tilfældet, idet den af det ærede Medlem oplæste Passus staar et helt andet Sted i Udtalelsen. Dertil kommer, at det væsentlige er gentaget i den Udtalelse, jeg tillod mig at oplæse, hvori det sagdes, at det var Danmarks Pligt med Militærmagt at søge at værgе sin Neutralitet. Jeg kan endvidere bemærke, at ved det Udvalg, jeg har gjort, har jeg ment at lade mig vejlede af en Artikel i „Berlingske Tidende“s Aftenavis for 16. November, der, saa vidt jeg kan skønne, i friere Form gengiver netop det, jeg oplæste. Det var maaske her interessant at notere sig, at medens jeg intet har udeladt af Citatet, stopper Gengivelsen i den paagældende Artikel midt i et Stykke, hvoraf følgende ikke er medtaget: „Kun da vil den nævnte formelle Konstatering være tilstrækkelig til at fritage Danmark for Beskyldningen for at have brudt sin Neutralitet, hvis den fremmede Stat angriber med en saa overvældende Styrke, at der ikke for Danmark er nogen som helst Udsigt til et lykkeligt Forsvar i det mindste i nogen, om end kort, Tid.“

Jeg skal dernæst vende mig til de ærede Medlemmer Hr. Holger Andersen og Hr. Axel Møller. At Folkeforbundspagten har ændret den neutrale Stats Retsstilling netop med Hensyn til Spørgsmaalet om Overrumpling og i det hele taget Inddragning i Krig, turde vel være almindelig anerkendt. Det er jo netop her, Hovedformaalet og Grundtanken med hele Forbundspagten ligger. Dette vil blive anerkendt af enhver Statsmand og folkeretslærd, saa at det ikke paa nogen Maade indeholder noget nyt eller epokegørende. Det er det, jeg har søgt at gøre klart for de ærede Medlemmer, som fortrinsvis har